

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

שיחת התעמקות על פי דרך עץ החיים
פרשת שופטים תשפ"ה

קבלת קהל בתיאום מראש בטל' 02-6520002

www.rachlin.org.il

בהוצאת: אוריאל יעון ופטרונות בע"מ

יפה רום 40 ירושלים ת"ן

לקבלת הגיליון למייל: rachlin@rachlin.org.il

© כל הזכויות שמורות לכ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

סרוק להורדה

מאמר זה הנו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.

פרשת שופטים תשפ"ה – הכל על פי האמת ולטובת האדם

לע"נ ר' אברהם ישעיהו בן ר' פנחס יעקב ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.

את משיחו, ואז נוכל לקיים את התורה כולה כמו שהוא ציוה, אם ירצה ה'.

האם משטר של גילוי פנים, משטר שבו ה' יתברך מתגלה, מבטיח שאנחנו נשמור את התורה והמצוות? – כל עוד שיש יצר הרע פרטי וכללי, יש בחירה חפשית. כל עוד שיש בחירה חפשית, יש בחירה חפשית. בבית ראשון היו נסים ונפלאות בבית המקדש, היה גילוי פנים, גם במדבר היה גילוי פנים נורא ומה עוד אפשר להגיד עליו – ובכל זאת עם ישראל לא פעם טעה ועשה דברים לא כפי שציוה ה' יתברך. תראו איזו ענוה יש בהנהגתו של ה' יתברך, "כמה אָרְךָ אֶפְנִים לפניו".

ועכשיו, היות שעם ישראל עדיין תינוקות שנשבו בדעות הכוזבות, כי חונכו ככה, כי הושפעו ככה, גם אנחנו, לכן למרות שלא מקיימים כל מה שצריך לקיים – יש ארץ אפים לפניו יתברך להוליך אותנו שלב אחר שלב שנתקן את עצמנו בַּפֶּרֶט ובכלל עד שנזכה למוחין דגדלות דקדושה, לעשות תשובה שלמה, תשובה לשם שמים, תשובת כל העולמות כולם, תשובה תשוב ה"א.

ואז כשתשוב ה"א, שזו השראת השכינה כשה' מתגלה בעולם, בעזרת ה' הוא גם יעלים את היצר הרע הפרטי והכללי – ואז לא יהיה רע ויהיה קל יותר לקיים את התורה והמצוות, כי אין את המלכודות שהסטרא אחרא עושה כדי שלא נקיים את התורה והמצוות. זה הסיפור.

ולכן הציוויים שאנחנו רואים בפרשה: "וּבְעֶרְתָּ הָרָע מִקֶּרְכָּךְ", ו"לֹא תַחֲסֹס" ועונש מות על כל מיני ענינים, למשל אם לא עשית "כָּל אֲשֶׁר יֹרֹף" – כל הדברים האלה לא שייכים היום, לא מפני שהתורה היא לא נצחית – התורה נצחית, היא צודקת תמיד. אבל אנחנו לא בדרגה הזו, ואין לנו את היכולת לקיים, כי כמו שאמרתי, אין בית מקדש, אין סנהדרין, אין גילוי פנים, יש שעבוד מלכויות.

שעבוד המלכויות הוא נושא מרכזי מאד. הוא לא רק ענין מדיני, כלכלי וכן הלאה. זה גם ענין של המוחין, גם ענין של איך שהעולם מתנהל, שהעולם לא מתנהל על פי התורה, אלא על פי חוקים שבני אדם המציאו ושהם חושבים שאלה החוקים הטובים. ובגלל ההסתר פנים וההסתר הכפול, לא

ערב טוב, שבוע טוב! חודש טוב! מה שלומכם? אנחנו כאן ב'ותן חלקנו בתורתך', פרשת שופטים תשפ"ה. והיום גם ראש חודש אלול, "אני לדודי ודודי לי". בעזרת ה' נעשה ונצליח. וננסה קצת להבין את הפרשה על פי 'דרך עץ החיים'.

הפרשה הזו רצינית מאד. יש פה את כל הסדר החברתי, המשפטי, המדיני, הצבאי, הכל, איך עם ישראל צריך להתנהג. פלא פלאים. מה הבעיה? – איפה זה, ואיפה אנחנו? זו הבעיה. ה' יעזור.

אנחנו אחרי אלפיים שנות גלות – פלא פלאים שעם ישראל שורד, זה לא בטבע, פלא פלאים שעם ישראל אוהב את התורה ומקיים את התורה, גם זה לא בטבע. ועולם כמנהגו נוהג. אנשי 'עולם כמנהגו נוהג', יש להם את ההשקפות שלהם לגבי איך צריך לנהל את הכל, שהן לאו דוקא תואמות את ההשקפות של התורה והציוויים של ה' יתברך. ורואים איך ה' יתברך מקפיד מאד כחוט השערה על הפרט ועל הכלל במה שהוא מצפה מעם ישראל.

אלא מה? שאנחנו בשעבוד מלכויות, אז אין תוקף מעשי לכל מיני ציוויים שיש בפרשה, כי אנחנו עדיין טרום גאולה. עוד לא הגיעה הגאולה השלמה, עוד לא התגלה המשיח. עוד אין בית מקדש, אין סנהדרין גדולה. ולכן כיום, אם בן אדם יש לו איזו בעיה כל שהיא, בעיה חוקית עם מישו, עם משהו – הוא פונה לבית דין. ובית הדין, אם הוא יכול לפתור את הבעיה, הוא פותר לו. ואם לא, הוא נותן לו הֵתֵר ללכת לבית המשפט, כי המדינה מתנהלת על פי המשפט של ערכאות, לא על פי התורה. זה המצב התקין? זה המצב הקיים. עד כי יבא שילה זה המצב הקיים.

אנחנו גם לא בדרגה הרוחנית שצריכים להיות, לא הרוחנית, לא המוסרית. אנחנו בדרך, ברוך ה', מתחזקים. אבל אנחנו עדיין לא שם. וגם המוחין של עם ישראל מעורבבים, עוד לא שם. אז צריך לבנות את המוחין של עם ישראל, צריך לתקן את הפרט, ועוד פרט ועוד פרט – כדי שהרף שלנו יעלה, ובעזרת ה' ה' יתברך ירחם עלינו, ישלח

כולם מאמינים בתורה, לא כולם מאמינים בבורא עולם, רחמנא לצלן. אז זה המצב. זו מפת הקרב, כמו שאנחנו קוראים זה. ובמצב כזה של מפת קרב כזו – עם ישראל עושה מה שהוא יכול, מה שהוא יכול.

וברוך ה', מקיימים המון מצוות, לומדים תורה, מתחזקים, פלא פלאים. אבל מה שנדרש כאן בפרשה, שזו יד חזקה מאד עם ענשים חמורים למי שלא הולך בדרך ה', זה לא שייך למצב הזה שלנו היום, בטח לא בזמן שכולנו היינו בגלות. זה יהיה שייך לעתיד לבוא בגאולה השלמה – אז הכל יהיה ברור, לא יהיה שעבוד מלכויות, לא תהיה גלות של המוחין הקדושים, לא תהיה מחלוקת, לא יהיו כל הדברים שיש היום. ואז אפשר יהיה לקיים את התורה כפי שה' יתברך ידרוש בעת ההיא. אבל מה שכן אפשר לקיים – חייבים לקיים, ברור, "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך". ולכן חשוב מאד להבין את מפת הקרב, כדי לא לטעות בבחירה ובהחלטות, בפרט, בקלל ובכל הענינים.

ואף אחד באמת לא פטור מתורה ומצוות, גם תינוק שנשבה, כמוני שהייתי תינוק שנשבה, צריך לשאוף להגיע לאמת. אני שאפתי להגיע לאמת, וזכיתי, ה' זיכה אותי. 'אה', יכולתי להגיד 'אני תינוק שנשבה ואני נשאר ככה. אה, לא אכפת לי. המצוות הן בשביל הדתיים' – לא. ה' רוצה "לבלתי ידח ממנו נדח", לא מוותר על שום נשמה, על שום ניצוץ של קדושה.

ולכן הניצוצות העשוקים – מצופה מהם שיחפשו את המשמעות של החיים. ואם הם נולדו יהודים, אז בואו תראו מה אומרת התורה. אה, לא מעניין אתכם הפשט? תראו מה אומרת החסידות, מה אומרת תורת הקבלה, מה אומרת 'דרך עץ החיים'. ואז יהיה לכם כבר יותר מידע ואז תוכלו לשפוט נכון יותר.

כשרואים רק את הפשט, אלה דברים חזקים מאד שכן אדם שהוא לא במצב של אמונה יכול להבהל מזה, הוא לא רוצה עונש מות כמו שמובא בפרשה.

אבל אם העולם היה מתוקן כמו שיהיה לעתיד לבוא, אז ברור שמי שעושה הפך רצונו של ה' יתברך, יש לזה מחיר, כשהיום אין לזה שום מחיר – רק לכאורה, כי אמנם אין ארבע מיתות בית דין היום, אבל חכמים אומרים שזה נרשם בשמים וה' יתברך מגלגל את הענשים במשך הגלגולים ובמשך החיים של האנשים.

פתאום מישהו קורה לו משהו והוא לא יודע ממה זה – אה, נפרעים ממנו על מה שהוא עשה. לפעמים לא עלינו הוא גם מת בעונש הזה, אז זה סימן שזה היה איזו כפרה על איזה עונש שהוא התחייב בו עונש מיתה. והיות שאין סנהדרין וכל הענינים, אז אין ארבע מיתות בית דין, אבל משמים בהחלט יכולים לגלגל את זה, ומגלגלים את זה במציאות.

לכן לא לערער אחר מדותיו של ה' יתברך, כי אנחנו לא יודעים מה הוא מגלגל ולמה הוא מגלגל ולמה צדיק ורע לו, רשע וטוב לו, ולמה מישהו שאתה חושב שלא מגיע לו, פתאום מגיע לו איזה משהו לא נעים – כי החשבוניות האלה הם על פי האמת, רק שאנחנו לא יודעים אותה.

ולכן צריך להיות שפל רוח, להאמין שכל מה שה' יתברך עושה, עושה לטובה – אפילו שאנחנו לא מבינים, אפילו שזה כואב לנו, אפילו שזה נורא.

אין טעויות בהשגחתו יתברך על הכל. לא רק שהכל על פי משפט ומדויק ושכמו שאדם מודד ככה מודדים לו – אלא שזה לטובת האדם, כדי שהוא יעבור פה את התיקונים

שהוא צריך לעבור כדי להגיע לעולם האמת כשהוא כבר זך ולא צריך את הענשים שם, שהם קשים יותר. הוא עדיין יכול לבוא בגלגול. עדיין יש גלגולי נשמות עד הגאולה השלמה. אז גם כן יקומו כל הנפטרים, יקומו בעזרת ה' בתחית המתים וכן הלאה. אז יש את העולם הזה, את ימות בן דוד ואת העולם הבא, ככה מובא.

ולכן מי שרוצה להבין את כל התורה צריך ללמוד את כל התורה, הוא צריך הרבה ענוה ולהבין שאנחנו כלום, טפה סרוחה, שלא יחשיב את עצמו המלך של העולם ושהוא יודע מה טוב ומה לא טוב – לא, לא, לא, רחוק מזה, ועוד בדור שלנו בכלל, ה' ירחם עלינו. ענוה. זו תעודת ביטוח, ענוה. כדאי.

טוב, זה באופן כללי. ובאמת יש שמה דברים מעניינים מאד, דיני המלחמה למשל. בדיוק אנחנו עכשיו במלחמה מתמשכת, מעניין לקרוא. הכל מעניין בתורה, אבל מי שרחוק לא כל דבר מושך אותו, אבל יש שם דברים מעניינים מאד, על נביא השקר שאסור לשמוע לו ולא לשפוך דם נקי, וערי מקלט. בקיצור, לקרוא, להכיר את התורה, להכיר את מקומנו. ומה שלא מובן, לא מובן. מה שנראה קשה, אולי הוא באמת קשה. אבל צריך להבין את כל המכלול, את כל המכלול, להבין על מה מדובר, לא לקחת רק דבר אחד ולהזדעזע ממנו, לא.

כשתבינו את כל התורה, אז תוכלו להביע דעה מדויקת יותר, אולי, אלא אם כן האדם נגוע ביצר הרע מאד והוא רוצה לדעת את התורה רק בשביל למרוד – גם זה קרה, ואז זה לא עוזר. במקום שהתורה תהיה לו סם חיים, נעשית לו סם המות, רחמנא לצלן.

ולכן "מֵאֵד מֵאֵד הָיָה שֶׁפֶל רוּחַ, שֶׁתְּקַנֶּת אֶנְשֵׁי רָמָה". זה בקשר לפרשה.

"אני לדודי ודודי לי", זה דבר גדול מאד! מדובר כאן על הדבקות. חודש אלול זה חודש של התשובה לפני הימים הנוראים. וזה חודש מסוגל. חכמי החסידות אומרים: המלך בשדה. זאת אומרת קל יותר להגיע לדבקות בה' יתברך. יש מצב כזה ש"אני לדודי", שאם אני מתעורר מלמטה למסור את עצמי לקרבתו יתברך – אז יכול להיות "דודי לי". "מן המצר קראתי יי – עֲנֵנִי במרחב יי". כמו שאדם מעורר מלמטה, ככה מעוררים עליו מלמעלה.

וחודש אלול זה עת רצון לענין הזה של הדבקות, לקרבת האלקים, לעשות תשובה, אבא שבשמים מקשיב ומרחם ורוצה לקרב אותנו ולזכך אותנו, שכשיגיע ראש השנה נהיה מתוקנים ולא יצטרך להעניש אותנו. הוא לא אוהב ענשים. ענשים, מחוסר ברירה מענישים, כדי שבני אדם יתגברו על עצמם ועל יצרם – כי אם בן אדם אין לו יראת שמים, או יראת החטא או יראת העונש, אז הוא יעשה כל דבר, הוא יכול להפוך להיות אדם רע מאד.

ולכן יש ענשים בתורה – לטובת האדם, להגביל את הענין הזה, את כח ההשפעה שיש ליצר הרע על האדם, שהאדם יפחד יותר מהעונש, יפחד, תהיה לו יראת שמים, יפחד מהעונש, שזו הדרגה הנמוכה, אבל זו דרגה חשובה, שיותר מאשר ימשך אחר היצר הרע יפחד מהעונש. אם חוה אמנו ואדם הראשון היו מפחדים מהעונש יותר משסקרן אותם לאכול מעץ הדעת, הם לא היו אוכלים והגאולה היתה באה מזמן.

וככה. תעזור לי. ובכל נסיון שהוא יפגוש – שיעמוד בנסיון, שלא ילך לפי השיקולים הנגועים שלו.

ואם בכל זאת זה מה שצריך באמת לעשות, אז יגיד: 'טוב, אני בוחר בדבר הזה. נכון שאני נגוע, אבל אני לא בוחר בזה בגלל שאני נגוע, אלא בגלל שזה באמת מה שצריך לעשות פה' – ולהתפלל שזה לא יתערבב, כי בהתחלה זה לא נגוע, הוא אוכל בלי שזה נגוע, ואחר כך הנגוע בולע את הכל...

מבינים? ככה זה. זה כמו שאמרו: הביס הראשון שאכל אדם הראשון מעץ הדעת היה לשם שמים – אבל הביס השני כבר לא. מאד קשה. בן אדם עושה החלטה לשם שמים – זה צריך להשאר לשם שמים, לא שאחר כך היצרים יתגברו וזה כבר לא יהיה לשם שמים. מבינים?

בשביל זה אמרו "כל מַחְלָקָה שהיא לשם שמים, סוֹפָה לְהַתְקִיָּם". בהתחלה תמיד זה לשם שמים, המחלוקת: אידאולוגיות, צעקות, אמת, מלים רמות – בסוף חלילה זה נשאר רק מחלוקת, לא לשם שמים.

ה' יתברך לא רוצה מחלוקות, רוצה שנהיה "כאיש אחד בלב אחד" – ביראת שמים, כדי לקבל את התורה. אבל גם כשהיתה אחדות שהיא לא היתה אחדות דקדושה כמו בדורו של אחאב – מדת הדין לא פגעה בנו, בגלל שהיינו מאוחדים. זה המינימום שה' יתברך דורש מעם ישראל, מצוה, שנהיה מאוחדים. אם אנחנו מאוחדים, יש בזה מעלה גדולה, ואפשר להציל אותנו ממדת הדין. אבל אם אין אחדות, מדת הדין חלילה יכולה לפגוע, ומי יכול לעמוד בזה בכלל?

אז צריך לזכור את כל הדברים האלה, ולקרוא את הספר שלנו 'דרך עץ החיים', אפשר להוריד אותו חינם מהאתר, ספר קטן, תוך שעה וחצי אתם גומרים אותו – ויש לכם ידיעות שלא חלמתם עליהם, ודרך איך לעבוד את ה', איך להדבק בו יתברך, איך להלחם ביצר הרע. כל מה שבן אדם צריך כדי להיות צדיק וקדוש יש בספר הזה. וזה מוסבר בלשון הכי פשוטה, לבני דורנו, שכל אחד יוכל להבין מה עומד בפניו – ולעשות את העבודה.

אנחנו מחלקים את זה בתיבות הדואר. יש אנשים שלוקחים אותו הביתה כסגולה ולא קוראים אותו. זה גם טוב. אבל צריך לקרוא אותו, לקרוא. גם אם יש צרה, לא עלינו – לקרוא את כל הספר במכה אחת בלי להפסיק. זה מביא התעוררות מלמטה, שזה מעורר למעלה רחמים, וזה יכול לעזור בעת צרה.

ה' יעזור שנתחזק ונעשה נחת רוח לאבא שבשמים, ויתקדש שמו יתברך, ונהיה שליחים טובים שיתקדש שמו ולא הפוך חס ושלום, ונתגבר על כל המכשולים. לפעמים הכל נראה נורא ואיום – זו עצת היצר. רבי נחמן אמר: "אין שום יאוש בעולם כלל". אין יאוש. נכון. צודק. ולכן לא להתיאש, ולהתפלל ולצעוק לה', ולהלחם ביצר הרע, לא לתת לו להשתלט.

"אני לדודי ודודי לי!"

לחיים! לחיים! לחיים!

להתחזק בעבודתו יתברך! לחיים! לחיים! לחיים!

נא להפיץ את מעינות 'דרך עץ החיים' בכל עת ובכל

מקום לזיכוי הרבים, למען שמו באהבה, ובקרב בעזרת

ה' נשמע בשורות טובות, ישועות ונחמות!

לחיים! לחיים! לחיים!

שבת שלום, חודש טוב וכל טוב סלה.

אז יראת העונש, כמה שהיא נראית 'וואו, זה לא נראה משהו גבוה' – כן, זה גבוה מאד, גבוה מאד מאד. מי שירא שמים ומפחד מהעונש, זה דבר טוב מאד, מצוין.

ויש גם יראת הרוממות. זה כשאדם אוהב את ה' ולא רוצה לאכזב את ה' יתברך. זו רמה גבוהה, אבל קודמת לזה יראת העונש, או מצטרפת לזה תמיד יראת העונש. כביכול ביראת העונש אדם דואג לעצמו – טוב, אבל זה ציווי, "וְיִנְשְׁמֶרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשְׁתִּיכֶם", הוא מקיים ציווי כשהוא מפחד מהעונש, מצוין.

וגם צריך לאהוב את ה', לא מספיק רק לפחד מהעונש, כי אז באמת האדם נשאר במעגל הסגור סביב עצמו. אהבה היא נתונה, אדם רוצה לעשות נחת רוח לבוהר יתברך, למצוא חן בעיניו, לשמח אותו, מזדהה עם התכנית האלקית.

כן, יש תכנית אלקית, וזה עוד מושג שצריך להכניס. יש תכנית אלקית. יש לה שלבים, יש לה המון שלבים. יש הנהגה: קו ימין, קו שמאל, קו אמצעי – חסד, דין, רחמים. ובכל דבר יש קומה שלמה: ראש-תוך-סוף, פנים ואחור. ככה צריך להסתכל על המציאות. כל דבר ודבר יש לו ראש, תוך, סוף. מבינים?

אז יש את כל התכנית האלקית שמתגלגלת מאז שנברא העולם עד הגאולה השלמה, והשלבים שיש אחרי הגאולה השלמה. אז התכנית הזו יוצאת מהכח לפועל – נרצה או לא. אבל תגיד 'לא, יש בחירה חפשית'. כן, יש בחירה חפשית, אבל ה' בהנהגה הגבוהה שלו, הנסתרת שלו, עושה שאנחנו נלך בדרכיו, כי מי יכול לעמוד בענשים באמת? בסופו של דבר הוא רוצה שכולנו נקיים את התכנית. "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום".

ולכן התכנית תצא מהכח אל הפועל, ולא משנה מה בני אדם יעשו. הם יכולים לעשות דברים טובים, יכולים לעשות דברים רעים, אבל ה' יתברך יוציא את התכנית. והוא מוציא את התכנית – הנה, אחרי אלפיים שנה של גלות, רדיפות, שואה, פוגרומים, התבוללות, כל מה שעבר עלינו – עם ישראל חי, חוזר לארץ שלו, מתחזק, הופך להיות מעצמה עולמית. זה לא בטבע. אין כזה דבר אצל שום אומה בעולם, כן? ועכשיו אנחנו גם מתחזקים לחזור בתשובה בעזרת ה', עד שהתכנית האלקית תצא מהכח אל הפועל.

ולכן חודש אלול הוא חודש חשוב מאד, חשוב מאד. יש קרבה. יש קרבה, מה זה המלך בשדה? כביכול המלך יצא מהארמון והוא בשדה, אתה יכול לגשת אליו גם אם אתה איזה איכר פשוט. הוא נגיש. אתה קרוב יותר אליו. "קרוב ה' לכל קִרְאָיו לכל אשר יִקְרָאָהוּ בְּאֵמָת" – צריך לקרוא לו באמת.

ואם בן אדם מרגיש שהוא רמאי? לפעמים באים אנשים לקבלת קהל, אומרים 'מה אני אעשה? אני קומבינטור. אני נגוע. מה אני אעשה?' טוב, קודם כל, "מוֹדֶה וְעֹבֵר יִרְחֵם". אם אתה כבר מודה, זאת אומרת, אתה כבר מבין שאתה לא בסדר, אתה גם מוכן ורוצה לקבל עזרה לצאת מזה – אז משמים יעזרו לך.

"בדרך שאדם רוצה לילך – בה מוליכין אותו". אז ודאי שגם אדם שהוא ערמומי יש לו תיקון. יש לו תיקון, ודאי שכן, לכולם יש תיקון. ואם הוא מרגיש שהוא עושה הכל והוא לא מצליח לצאת מהמלכודת הזו – יצעק אל ה', יתפלל: 'אבא שבשמים, תעזור לי שאני לא אהיה ככה

מתוך נפשי – ברור הטוב מהרע ובירור החכמה

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א
ד' אלול תשפ"ה

לעילוי נשמות הנופלים • לרפואת הפצועים • להחזרת החטופים • לשמירה על החיילים.

- א. שמור על האזנים, על העינים ועל הפה. והיזהר! בתחילה הכל נראה ונשמע כשר, ובהמשך מופיעה ההפתעה דטומאה – ואז כבר מאוחר, ספגת רעל רוחני לתוך נפשך. לכן אמרו: "וּבְמוֹשָׁב לְצִים לֹא יֵשֵׁב".
- ב. אתה פוגש במדות טובות ובמעשים טובים אצל אדם – ואתה שמח על כך מאד. ולפתע מתגלה שאותו אדם אינו חסיד של ה' ית' אלא של הסטרא אחרא – ובינתים ספגת. ספגת? – נקה!
- ג. כאשר הרע ברור מאד אתה נזהר. אך מה קורה כאשר הוא מחופש לטוב? האם הלב שלך קולט? החושים שלך קולטים? המח מזהה את המלכודת?
- ד. ככל שאתה קרוב יותר למלך מלכי המלכים הקב"ה – כך מצופה ממך יתר זהירות. אל תרגיש בנוח!
- ה. נפלת פעם, ועוד פעם ועוד פעם – אל תתיאש! חקור את מפת הקרב ואיך קורה שאתה נופל שוב, ועשה לך סייגים להזהר, ותכנית תקיפה וחזקה כנגד היצר הרע ותכניותיו. וצעק לה' ית' והוא יושיעך!
- ו. יתכן שאתה מופתע כי ציפית למשהו אחר, רצית חיזוק לעמדתך – ובכל זאת: אל תתעלם מהאזהרות, לעתים תבין את טעותך רק בעוד עשור.
- ז. "איזהו חכם? הרואה את הנולד". ראיית הנולד היא תכונה שאדם מקבל משמים, או שהיא תלויה בהשתדלות? "איזהו חכם? הלומד מכל אדם" – כאן יש תכנית עבודה: ללמוד מכל אדם.
- ח. "החכם עיניו בראשו". הוא חכם כי עיניו בראשו? או כיוון שעניו בראשו הוא חכם?
- ט. "עיניו בראשו" פירושו: הוא מתבונן, הוא מתעמק ומנסה לראות ולהבין – אם כן, גם כאן יש תכנית עבודה.
- י. החכמה היא נרכשת או מולדת? או שתיהן?
- יא. "תֵּן לְחָכְמָה וְיִחְכַּם עוֹד".
- יב. "אין חכם כבעל הנסיון". יש אנשים שהם מנוסים אך אינם חכמים. וישנם אנשים שאינם מנוסים אך הם חכמים. אך אם הוא גם חכם וגם בעל נסיון, מתקיים בו "אין חכם כבעל הנסיון".
- יג. חכמה – 'כח מה'. אמרו חכמים: זהו הביטול. מי שמבטל את ה'אני' שלו והופך אותו ל'אין' – זוכה לחכמה. האם מספיק רק לבטל את ה'אני', או שישנם דרישות ותנאים נוספים כדי לזכות בחכמה?
- יד. "רִאשִׁית חֻכְמָה יִרְאֶת ה'". מכאן שמי שאינו ירא שמים – איננו חכם.
- יז. "חֻכְמִים הֵמָּה לְהִרְעִי". יש חכמה של רשעות, אך האם זו באמת חכמה?!
- יח. תפילה בלי חכמה – עבודה חסרה. חכמה בלי תפילה – עבודה חסרה. תפילה וחכמה – עבודה תמה.
- יט. "כולא בחכמה אֶתְבָּרִיר". האם מספיקה רק החכמה לצורך הבירור, או שצריך חכמה, בינה ודעת?
- כ. "חכם עדיף מנביא" – כי החכם החכמה ברשותו, והנביא אין הנבואה ברשותו אלא זוכה בה לפרקים משמים. אבל החכם אשר אינו נביא יכול לטעות, והנביא שאינו חכם יכול אף הוא לטעות. עדיף נביא וחכם!
- כא. מתנאי הנבואה: "חכם, גבור ועשיר". ישנן דרגות בחכמה, בגבורה, ובעושר. וישנן דרגות בנבואה.
- כב. "איזהו חכם? הלומד מכל אדם". "איזהו גבור? הכובש את יצרו". "איזהו עשיר? השמח בחלקו".
- כג. מה עדיף, צדיק או חכם?
- כד. הנבואה ורוח הקודש הם גילויים מלמעלה, הם גילוי פנים. החכמה גם היא מלמעלה, אך לא דוקא בגילוי פנים.

לחיים! לחיים! לחיים! להתחזק בעבודתו ית' לְשִׁמָּה!

לחיים! לחיים! לחיים! נא להפיץ את מעינות דע"ה בכל עת ובכל מקום לזיכוי הרבים למען שמו באהבה!

לחיים! לחיים! לחיים! שבת שלום, וחודש טוב וכט"ס!